

21. Môže sa väčšina myliť?

Už sme hovorili o tom, že zachovávanie sobotného pokoja je dôležitým prostriedkom proti každodennému stresu. Pretože Boh chápe všetky naše potreby, On ustanovil, aby si človek každý siedmy deň v týždni vyhradil na fyzický odpočinok a obnovenie svojich duchovných síl, lebo po stvorení sveta za šesť dní Boh „odpočíval“ v siedmy deň, „požehnal“ ho a „posvätil“. (1. kniha Mojžišova 2,1-3).

Keď Boh dal Svojmu ľudu desať prikázaní, tak štvrté z nich – o nevyhnutnosti dodržiavania soboty – umiestnil do samotného srdca Svojho Zákona (2. kniha Mojžišova 20,8-11). Vychádzajúc z tohto prikázania, sobota je pamätníkom Božej stvoriteľskej moci. Toto je deň, kedy sa treba vymaniť zo zhonu a popremýšľať o úžasnej kráse Jeho stvoriteľskej činnosti, zanechať svoje bežné činnosti a venovať čas komunikácií so Stvoriteľom, aby sme do hĺbky skúmali náš vzťah k Nemu.

Počas svojej pozemskej služby Ježiš tiež zachovával sobotu (Lukáš 4,16) a potvrdil dôležitosť zachovávania tohto dňa, rovnako ako aj úžitok z jej zachovávania (Marek 2,27-28). Niekoľko veršov v knihe Skutky apoštolov jasne poukazuje nato, že učeníci Ježiša Krista zachovávali sobotný deň po Jeho zmŕtvychvstaní (Skutky 13,14; 16,13; 17,2; 18,1-4 a 11).

Mätúce otázky

Mnohých privádza do rozpakov to, že v kresťanskom svete existujú dva pohľady na deň Pánov. Na jednej strane, väčšina kresťanov zachováva nedeľu, prvý deň v týždni, ktorý si, podľa ich názoru, treba ctiť ako pamiatku na zmŕtvychvstanie Krista. Na druhej strane, veľká skupina kresťanov úprimne verí, že Biblia prikazuje svätiť len siedmy deň – sobotu, a nikde nepotvrdzuje posvätnosť nedeľného dňa.

Naozaj má význam, ktorý deň zachováame ako sobotu? Ako úprimní a čestní ľudia (pred Bohom i sami pred sebou), ako ľudia, ktorí chcú poznať pravdu, si musíme vždy klásť takéto otázky: „Čo má význam pre Ježiša? Čo chce On odo mňa?“

Ak chceme dostať odpovede na tieto otázky, predovšetkým je potrebné objasniť si niekoľko dôležitých faktov: Kto zmenil zachovávanie soboty (siedmeho dňa týždňa) na nedeľu (prvý deň týždňa)? Nachádzame vôbec v Biblii potvrdenie podobnej zmeny? Vykonal Boh Otec, Kristus alebo apoštoli prenesenie svätenia soboty na nedeľu? Rozoberieme si všetky tieto otázky.

Zmenil Boh deň uctievania?

Nájďme vo Svätom písme akékoľvek ustanovenie Boha, ktoré by prenieslo sobotu na nedeľu?

Väčšina kresťanov uznáva Desatoro ako návod na život. Desať prikázaní je jediná správa, ktorú Boh osobne napísal pre ľudstvo. Sú natoľko dôležité, že ich Stvoriteľ napísal na kamenné dosky Svojim prstom (2. kniha Mojžišova 31,18).

Vo štvrtom prikázaní nám Boh prikazuje: *„Pamätaj na deň sobotného odpočinku, že ho máš svätit! 9 Šesť dní budeš pracovať a konať všetku svoju prácu. 10 Siedmy deň je sobotný odpočinok pre Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v твоjich bránach. 11 Ved' Hospodin za šesť dní utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval. Preto Hospodin požehnal deň sobotného odpočinku a posvätil ho.“* (2. kniha Mojžišova 20,8-11)

Tým, že Boh dal desať prikázaní Svojmu ľudu, tiež veľmi jasne poukázal nato, že ani jeden človek nemôže meniť alebo upravovať prikázania, ktoré vyšli z Jeho úst.

„Nesmiete pridať nič k tomu, čo vám dnes prikazujem, ani z toho ubrať, ale budete zachovávať príkazy Hospodina, vášho Boha, ktoré vám dávam.“ (5. kniha Mojžišova 4,2).

Boh zaslúbil, že nebude meniť Svoje prikázania: *„ale Svojej milosti neodnímam od neho ani neoklamem vo Svojej pravde.“* (Žalm 89,34).

Biblia jasne ukazuje nato, že Boh Otec neprenášal zachovávanie soboty ako dňa Pánovho na nedeľu.

Zmenil Ježiš sobotu na nedeľu?

Podľa slov Ježiša je desať prikázaní nemenných: *„Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť. 18 Veru, hovorím vám: Kým sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani jediné písmeno ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nesplní.“* (Matúš 5,17-18)

V 16. časti sme hovorili o tom, že Ježiš podľa svojho zvyku prichádzal v sobotu do synagógy (Lukáš 4,16). Tiež sme hovorili o tom, že Ježiš chcel, aby Jeho učeníci pokračovali v radosť z zachovávaní soboty ako Pánovho dňa (Matúš 24,20).

Z učenia Ježiša a Jeho osobného príkladu môžeme vyvodiť záver, že je pre nás potrebné pokračovať v svätení soboty ako dňa, počas ktorého môžeme oddychovať a tráviť čas s Bohom.

Preniesli apoštoli sobotný deň na nedeľu?

Apoštol Jakub, prvý vodca rannej kresťanskej cirkvi, ohľadne desiatich prikázaní napísal: *„Kto by totiž zachoval celý zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým. 11 Lebo ten, ktorý povedal: "Nescudzoložíš", povedal aj: "Nezabiješ". A keď aj nescudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ zákon."* (List Jakuba 2,10-11)

Evanjelista Lukáš takisto hovorí: *„V sobotu sme vyšli za bránu k rieke, lebo sme predpokladali, že sa tam modlia. Sadli sme si a hovorili sme so ženami, čo sa tam zišli."* (Skutky 16,13)

Novozákonná kniha Skutky apoštolov 84-krát hovorí o zachovávaní soboty zo strany nasledovníkov Krista. Soboty, ktoré sa popisujú v tejto knihe, sa zachovávali kresťanmi počas 14-tich rokov po vzkriesení Ježiša. V tejto knihe sa spomínajú dve soboty v Antiochií (Skutky 13,14 a 13,42-44), jedna sobota vo Filipách (Skutky 16,13), tri soboty v Tesalonikách (Skutky 17,2-3), a takisto 78 sobôt v Korinte (Skutky 18,4 a 11).

Ján, ktorý umrel ako posledný zo všetkých apoštolov, vždy zachovával sobotu. Písal: *„Bol som v duchu v deň Pánov"* (Zjavenie 1,10).

Podľa slov Krista dňom Pánovým je sobota, *„lebo Syn človeka je pánom soboty."* (Matúš 12,8).

Výskumy biblických svedectiev ukazujú, že apoštoli nepodnikali žiadne pokusy ohľadom zmeny Pánovho dňa zo siedmeho dňa na prvý deň týždňa. Nový zákon spomína prvý deň týždňa (nedeľu) len osemkrát. Ani v jednom z týchto prípadov sa nehovorí o prvom dni týždňa ako o svätom dni, nenachádzame ani zmienku o tom, že treba tento deň oddeliť na uctievanie Boha.

Detailné štúdium týchto ôsmich veršov, ktoré súvisia s prvým dňom týždňa, je spojené s nasledujúcimi udalosťami, ktoré sa odohrali v nedeľu:

1. Ženy prišli k hrobu Pána v prvý deň týždňa (Matúš 28,1).
2. „Keď sa pominula sobota“, v prvý deň týždňa, sa ženy začali zaoberať prípravou na pohreb (Marek 16,1-2).
3. Ježiš sa po prvýkrát zjavil Márii Magdaléne ráno v prvý deň týždňa (Marek 16,9).

4. Nasledovníci Ježiša sa v prvý deň týždňa zaoberali bežnými pozemskými záležitosťami (Lukáš 24,1).

5. Mária prišla k hrobu Ježiša a našla ho prázdny v prvý deň týždňa (Ján 20,1).

6. Učeníci sa spolu zhromaždili v prvý deň týždňa „zo strachu pred Židmi“ a nie kvôli uctievaniu (Ján 20,19).

7. Apoštol Pavel prosil členov cirkvi, aby odkladali svoje dary v prvý deň týždňa a zbierali peniaze pre chudobných v Jeruzaleme (1. list Korinským 16,1-2). Tento úryvok nehovorí o žiadnom náboženskom zhromaždení.

8. V Skutkoch 20,7 Lukáš hovorí o apoštolovi Pavlovi, ktorý hovoril s ostatnými učeníkmi Krista v prvý deň týždňa, keď sa zhromaždili na lámanie chleba. Samozrejme, že Pavel kázal každý deň a apoštoli lámali chlieb každý deň, no táto zmienka o prvom dni je dôležitá pre určenie dňa odpočinku a nie ako dôkaz, že kázal. (Skutky 2,46).

Ani jedno z týchto biblických miest nepredpokladá, že sa apoštoli chystali prerušiť zachovávanie soboty – siedmeho dňa týždňa. Apoštoli nič nehovorili o prenesení dňa odpočinku zo siedmeho na prvý deň týždňa. V Novom zákone nenachádzame žiadne dôkazy ohľadom zmeny soboty na nedeľu. Táto zmena nastala po období, v ktorom žili Ježiš a apoštoli, preto sa musíme obrátiť na históriu, aby sme videli, kedy a ako sa to stalo.

Odkiaľ sa vzalo zachovávanie nedele?

Apoštoli varovali, že niektorí kresťania odpadnú od čistoty novozákonného učenia: „*Preto bdejte!*“ (Skutky 20,31). A toto sa presne udialo v histórii cirkvi. Hodnoverné historické záznamy svedčia o tom, ako sa kresťania začali odkláňať od čistoty apoštolského učenia.

Tradície a doktríny, ktoré apoštoli Pavel, Peter a iní zakladatelia kresťanskej cirkvi nikdy neschvaľovali, sa do nej nepozorovane zakrádali.

Prenos zachovávanie soboty na nedeľu nastal potom, ako bol dokončený Nový zákon a keď všetci apoštoli už zomreli. História svedčí o tom, že kresťania v konečnom dôsledku preniesli uctievanie a deň odpočinku zo siedmeho dňa na prvý deň týždňa. No, samozrejme, že veriaci neprestali hneď zachovávať sobotu a zároveň uctievať nedeľu ako Pánov deň. S najstaršími prípadmi zachovávanie nedele kresťanmi sa stretávame v Taliansku, v polovici 2. storočia n. l.. Počas dlhého obdobia potom mnohí kresťania zachovávali oba dni, pričom zároveň iní kresťania pokračovali v zachovávaní len soboty.

7. marca v roku 321 n. l. Konštantín Veľký vydal prvý zákon o nedeľnom dni, ktorý nútil všetkých ľudí v Rímskej ríši (s výnimkou poľnohospodárov) oddychovať v nedeľu. Spolu s piatimi ďalšími štátnymi zákonmi, ktoré vydal Konštantín ohľadom nedele, toto bol prvý prípad, keď sa oficiálne všetkým občanom prikázalo dodržiavať zákon o nedeľnom dni. Od tej doby sa v kresťanstve začalo masové svätenie nedeľného dňa.

Laodicejský koncil (rok 363 n. l.) zakázal kresťanom odmietat' prácu v sobotu a zároveň ich prinútil uctievať nedeľu, pričom sa mali zaobísť bez práce v tento deň, ak je to možné.

História ukazuje, že zachovávanie nedele a uctievanie Boha v tento deň je ľudská tradícia. Biblia nedáva právomoc zrušiť zachovávanie soboty, ktoré vyhlasuje štvrté prikázanie Božieho zákona. Prorok Daniel predpovedal, že v kresťanskom období sa falošné sily pokúsia zmeniť Boží zákon (Daniel 7,25).

Kto zmenil zachovávanie soboty na nedeľu?

Kto oficiálne zmenil zachovávanie soboty a preniesol ju na nedeľu? Katolícka cirkev hovorí, že to urobila ona. V snahe zachrániť rozpadajúcu sa Rímsku ríšu, predstavitelia cirkvi v dobrej viere pristúpili na kompromis a pokúsili sa preniesť deň uctievania zo soboty na nedeľu.

V katechizme Rímsko-Katolíckej Cirkvi je napísané:

„Ktorý deň je deň Pánov?“

„Sobota je deň Pánov.“

„Prečo zachovávame nedeľu namiesto soboty?“

„Zachovávame nedeľu miesto soboty, pretože Katolícka cirkev ... preniesla túto slávnostnú udalosť zo soboty na nedeľu“. (zdroj: Peter Geiermann, The Convert`s Catechism of Catholic Doctrine (1957 edition), str. 50).

Katolícka cirkev hrdo oznamuje, že práve jej vedúci predstavitelia uskutočnili túto zmenu: „Svätý deň, sobota, bola zmenená na nedeľu ... nie na základe akýchkoľvek pokynov Svätého písma, ale na základe uvedomenia si cirkvi jej vlastnej moci... Ľudia, ktorí veria, že Písmo má byť jedinou autoritou, sa logicky musia stať Adventistami siedmeho dňa a zachovávať svätú sobotu“. (zdroj: Kardinál Maida, Arcibiskup Detroitu, Saint Catherine Catholic Church Sentinel, Algonac, Michigan, May 21, 1995).

Čo hovoria niektoré protestantské cirkvi?

Oficiálne dokumenty, v ktorých sú predstavené vierouky niektorých protestantských konfesií, sa zhodujú v tom, že Biblia nedáva hodnoverný návod pre zachovávanie nedeľného dňa.

Martin Luther, zakladateľ Luteránskej cirkvi, písal v Augsburskom vyznaní viery (článok 28, odsek 9): „Oni (rímsko-katolícka cirkev) tvrdia, že sobota bola zmenená na nedeľu deň Pánov, napriek Desatoru ... Niet žiadneho vystatovačnejšieho príkladu, ako je

zmena sobotného dňa. Lev Veľký, Rímsky pápež, hovorí, že je mocou a autoritou cirkvi, preto sa môže zaobiť aj bez jedného z desiatich prikázaní.“

Špecialisti v oblasti teológie Metodistickej cirkvi Amos Binney a Daniel Stil poznamenávajú: „Je pravda, že neexistuje žiadny konkrétny pokyn krstiť deti ... niet ani jediného pokynu zachovávať prvý deň týždňa (Zdroj: Theological Compend (New York: Methodist Book Concern, 1902), str. 180-181).

Doktor H. Cammerbell, historik-kresťan, napísal: „Rímsko-katolícka cirkev úplne odpadla ... Ona zrušila štvrté prikázanie, odstránila Boží pokyn ohľadne soboty a ustanovila nedeľu ako svätý deň“. (zdroj: True History of the Christian and the Christian Church, str. 417-418).

Aké je východisko?

Táto situácia v nás zanecháva nasledujúce otázky:

„Prečo tak veľa kresťanov zachováva nedeľu, pričom nato nemajú biblický podklad? Aký deň mám zachovávať? Mal/a by som nasledovať tých, ktorí hovoria: „Myslíte si, že je tu nejaký rozdiel, a že to podstatne mení vec, keď budem uctievať ktorýkoľvek jeden deň zo siedmich?“ Alebo predsa treba považovať za najdôležitejší ten deň, ktorý ustanovil Ježiš, náš Stvoriteľ pri stvorení sveta a prikázal ho zachovávať v štvrtom prikázaní Svojho desaťslovného zákona: „Siedmy deň je sobota“?“

Tu máme do činenia s niečím viac, ako len so zachovávaním navonok. Základná otázka spočíva v poslušnosti voči Ježišovi Kristovi. Náš Stvoriteľ oddelil sobotu ako svätý deň a ako čas, kedy my i naše rodiny môžeme bližšie komunikovať s Ním kvôli upevneniu viery a obnoveniu duchovných síl. Koho budem poslúchať? Budem verný Kristovi, Božiemu Synovi alebo uprednostním ľudské tradície v otázke zachovávanie svätého dňa? Pred nami stojí rozhodnutie: ľudské učenie alebo Božie prikázanie, slovo človeka alebo slovo Boha, ľudské tradície alebo Božie ustanovenie?

V knihe proroka Daniela znie varovanie pre tých, ktorí budú chcieť „*zmeniť časy sviatkov a zákony*“ (Daniel 7,25). Boh vyzýva Svoj ľud, aby sa znova vrátil k poslušnosti. Pozýva nás zachovávať sobotu ako symbol vernosti a lásky k Nemu.

Ježiš povedal: „*Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázania.*“ (Ján 14,15). On zaslúbil plnosť radosti tým, kto Ho milujú a túžia byť poslušní Jeho prikázaniam (Ján 15,9-11). Máme obdivuhodného Spasiteľa. Najviac zo všetkého si praje, aby sme okúsili Jeho lásku v celej jej plnosti. Srdce, ktoré prejavuje poslušnosť, otvára svoje dvere širšie tejto láske.

V Getsemanskej záhrade sa Kristus úplne podriadil vôli Otca bez ohľadu nato, že Ho čakali muky na kríži a hriechy sveta drvili Jeho srdce. „*A hovoril: Abba, Otče, Tebe je všetko možné; odvráť odo mňa tento kalich; avšak nie, čo ja chcem, ale čo Ty.*“ (Marek 14,36).

Kristus dychtí po tom, aby sme zažili na vlastnej skúsenosti, čo prináša so sebou úplné podriadenie sa vôli Otca. On takisto chce, aby sme si vyskúšali radosť sobotného pokoja. Hospodin nás vyzýva, aby sme Mu prejavili plnú dôveru tým, že prejavujeme poslušnosť vo všetkých okolnostiach života.

Keď odpoviete na Božie volanie a budete poslušní všetkým Jeho prikázaniam, vo vašom živote sa naplní zaslúbenie Ježiša: „*Moja radosť zostane vo vás a vaša radosť bude úplná*“ (Ján 15,11).